

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. kovo 9 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Driuko, Egidijos Tamošiūnienės (kolegijos pirmininkė) ir Jūratės Varanuskaitės,

susipažinusi su 2022 m. kovo 1 d. paduotu **atsakovo M. F.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė :

Atsakovas padavė pakartotinį kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovo A. S. ieškinį atsakovams UAB „LNK studija“, M. F. L. K., UAB „Be Tabu“ ir Ko, UAB „Laisvas ir nepriklausomas kanalas“ dėl garbės ir orumo gynimo ir asmens teisės į atvaizdą pažeidimo.

Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. nutartimi palikta nepakeista Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. spalio 8 d. nutartis, kuria netenkintas atsakovo prašymas nutraukti bylą ar palikti ieškinį nenagrinėtą. Teismai nutartimis pasisakė dėl Lietuvos teismų jurisdikcijos nagrinėti ginčą, nustatė, kad atsakovų daugumos gyvenamoji vieta yra Lietuvoje, žalos galima vieta yra taip pat Lietuvoje, todėl jurisdikcija priklauso Lietuvos teismams.

Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Vilniaus apygardos teismo 2021 m. gruodžio 2 d. ir Vilniaus miesto apylinkės teismo 2021 m. spalio 8 d. nutartis, ir ieškinio palikimo nenagrinėtu klausimą perduoti spresti pirmosios instancijos teismui.

Kasaciniame skunde nurodoma, kad yra kasacinio skundo pagrindai remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punktu – materialiosios ir proceso teisės normų pažeidimas, turintis esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, jeigu šis pažeidimas galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui; taip pat remiantis [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punktu – nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų ([CPK 346](#) straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais ([CPK 347](#) straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, [CPK 346](#) straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346](#) straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, yra toks svarbus, kad turi esminės reikšmės vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pirmą kartą 2022 m. sausio 31 d. paduotą atsakovo kasacinį skundą atsisakyta priimti atrankos kolegijos 2022 m. vasario 10 d. nutartimi Nr. DOK-613 dėl to, kad kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad teismai netinkamai taikė ir pažeidė skunde nurodytas materialiosios ir proceso teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos.

Iš naujo paduotas pakartotinis kasacinis skundas grindžiamas tuo, kad teismai netinkamai išsprendė jurisdikcijos klausimą, tokią pačią poziciją atsakovas išdėstė ir pirmą kartą pateiktame kasaciniame skunde.

Pakartotiniame kasaciniame skunde susisteminius pirmojo skundo argumentus nurodyta, kad skundžiamose nutartyse teismai padarė proceso teisės normų pažeidimą ir nukrypo nuo nagrinėjamai bylai aktualios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos dėl 1) absoliutaus ir santykinio bendrininkavimo, įvertinus, kad tarp atsakovų privalomas procesinis bendrininkavimas yra ne absoliutus, o santykinis, todėl sprendimas atsakovo M. F. atžvilgiu gali būti priimtas atskirai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014-06-30 nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-373/2014](#)); 2) papildomo reikalavimo teisingumo priklausomybės nuo pagrindinio reikalavimo teisingumo, kadangi pagrindinis reikalavimas yra neteisingas Lietuvos Respublikos teismams pagal tarptautinę sutartį, todėl teismai negalėjo nagrinėti ir papildomo reikalavimo, kuris yra išvestinis iš pagrindinio reikalavimo, kuris buvo teisingas Lietuvos teismams pagal tarptautinę sutartį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002-06-12 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-727/2002); ieškovas neturi reputacijos Lietuvoje (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021-04-14 nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-89-916/2021](#)). Tais atvejais, kai byloje yra keli atsakovai, Lietuvos Respublikos teismams pagal taikytinus teisės aktus nustato, ar jis turi jurisdikciją kiekvienam atsakovui atskirai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-121-687/2017](#)). Atsakovo M. F. atžvilgiu jurisdikcija nustatoma atskirai. Atsakovas tvirtina, kad ieškovas pareiškė ieškinį dėl trijų pagrindinių reikalavimų skirtingiems atsakovams pripažinti jų teiginius neva neatitinkančiais tikrovės ir neva žeminančiais ieškovo garbę ir orumą, ir šešių išvestinių reikalavimų – įpareigoti atsakovus paneigti jų asmeniškai išsakytus atitinkamus teiginius ir atlyginti 3000 eurų žalą. Atsakovas tvirtina, kad ieškovo pagrindinis reikalavimas pripažinti internetu laidoje „Raudona linija“ išsakytus atsakovo teiginius rusų kalba žeminančiais ieškovo garbę ir orumą yra teisingas Rusijos teismams, nes Lietuvos Respublikos ir Rusijos Federacijos sutarties „Dėl teisės pagalbos ir teisių santykių civilinėse, šeimos ir baudžiamosiose bylose“ 21 straipsnis įtvirtina bendrą teritorinio teisingumo taisyklę, jog abiejų Susitariančiųjų Šalių teismai yra kompetentingi nagrinėti bylą, jeigu atsakovas turi jos teritorijoje gyvenamąją vietą, nes ši Sutartis nenumato kitaip, o šalys nėra raštu susitarusios, koks teismas nagrinės jų ginčą. Atsakovas nurodo, kad ieškovo ieškinio išvestinis reikalavimas atlyginti 3000 eurų žalą, paneigti atsakovo teiginius ir atlikti kitus veiksmus nėra teisingas Lietuvos teismams, nes viso ginčo teisingumas nustatomas pagal pagrindinio reikalavimo pripažinti teiginius neatitinkančiais tikrovės ir žeminančiais ieškovo garbę ir orumą teisingumą. Kadangi pagrindinis reikalavimas yra neteisingas Lietuvos Respublikos teismams, todėl teismai negalėjo nagrinėti ir papildomo reikalavimo, kuris yra išvestinis iš pagrindinio reikalavimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002-06-12 nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-727/2002). Pakartotiniame skunde taip pat nurodyta, kad tarp atsakovų nėra privalomo procesinio bendrininkavimo, kurį bylą nagrinėję teismai nepagrįstai sutapatino su santykinio privalomuoju bendrininkavimu. Todėl nėra būtinybės abiem bendrininkams (atsakovams) kartu dalyvauti (esant įtrauktiems) civilinės bylos pagal

tokių reikalavimų procese ([CPK 43 straipsnio](#) 1 dalies 2 punktą, 44 straipsnio 3 dalį). Ieškovas deklaravo, bet nuolatinės faktinės gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje niekada neturėjo ir neturi. Atsakovas tvirtina, kad ieškovas gyvena Ispanijoje.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, kasacinio teismo praktika, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai nepatvirtina [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nustatytų kriterijų kasacijai. Kasaciniame skunde neužtenka vien tik nurodyti, kad teismas pažeidė teisės normas, šiuos teiginius būtina pagrįsti kasacijos pagrindą atskleidžiančiais teisiniais argumentais, o šiuo atveju kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, jog egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Kasacinio skundo argumentais apie nukrypimą nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos nepagrindžiamas nurodomos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos ryšys su skundžiamu teismo sprendimu bei nepagrindžiama, kad bylą išnagrinėjęs teismas nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos.

Dėl nurodytų priežasčių konstatuotina, kad kasacinis skundas neatitinka [CPK 346 straipsnio](#), 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyta priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti padavusiajam.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Artūras Driukas

Egidija Tamošiūnienė

Jūratė Varanauskaitė